

SF. Munte Athos

SCHITUL ROMÂNESC PRODROMU ÎNDRUMĂTOR PENTRU PELERINI

Cu binecuvântarea Starețului Atanasie Prodromitul
și a Sinaxei Schitului Românesc Prodromu

EDITAT DE SCHITUL ROMÂNESC
PRODROMU

2018

Prolog Arhim. Petronie Tănase	7
Arhim. Atanasie Floroiu.....	11
Sfântul Munte Athos	13
Prezența monahilor români în Athos.....	15
Schitul Prodromu	17
Mesaj pentru frații pelerini	47
Tezaurul Schitului.....	48
Biblioteca.....	58
Contribuția românilor și a Bisericii Ortodoxe Române la susținerea Sfântului Munte Athos.....	61
Cuvântul S.S. Patriarhul Ecumenic Bartolomeu I rostit cu ocazia sfințirii Mănăstirii Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus, România	68
Din cuvântul Patriarhului Ecumenic Bartolomeu I rostit la dineul oficial de la Patriarhia Română, 18 august 1993	71
Cuvânt de întâmpinare al Arhim. Atanasie Floroiu, adresat S.S. Patriarhul Ecumenic Bartolomeu I la vizita în Schitul Românesc Prodromu, Octombrie 2011	72
Cuvântul S.S. Patriarhul Ecumenic Bartolomeu I, rostit cu ocazia vizitei la Schitul Românesc Prodromu, 17 Octombrie 2011	76
Bisericile Schitului Românesc Prodromu	81
Din viața schitului.....	87
Programul liturgic, al trapezei și de închidere a porților	107
Încheiere.....	109

Asociația Schitul Românesc Prodromu
 Reg. com. J/40/14217/2012, CIF. 30328523
 Sediul: Str. Schitul Măgureanu nr. 17, et. 2, ap. 5, sector 1, București
 Telefon: (021) 367 26 63, Email: schitulromanescpodromu@gmail.com
 Donații: CEC Bank, S. M. București Lipscani
 Lei: RO65CECEB31530RON354958
 Euro: RO20CECEB315C1EUR3549595

„Și a fost seară și a fost dimineață...”

Apusul și Răsăritul la Muntele Athos.

SFÂNTUL Munte ATHOS

Loc ales de Dumnezeu și Grădină a Maicii Domnului, martor și moștenitor al strălucitei culturi bizantine, Sfântul Munte Athos este tezaurul cel mai de preț al Sfintei Ortodoxii, tăria, lauda și mândria ei.

Alături de Țara Sfântă, Athosul – Muntele cel Sfânt, alcătuiește împreună cu Sinaiul și Taborul, triada munților descoperirilor dumnezeiești.

Sinaiul este simbolul Vechiului Așezământ, **Taborul** este simbol al Așezământului celui Nou, iar **Athosul** este arvună a Veacului celui viitor.

Pe **Sinaiul** din mijlocul pustiului, **Dumnezeu Tatăl** a dat poporului ales Legea Vechiului Testament; pe **Taborul** Galileii, **Dumnezeu Fiul** a arătat ucenicilor, „pe cât li se putea”, strălucirea Slavei Sale; pe **Athos**, muntele din mijlocul mării – icoană a Bisericii, mereu bătută de valuri pe marea vieții și de-a pururi neclătită – **Duhul Sfânt**, în chip tainic, prin energiile Sale Sfînțitoare, se descoperă pe chipurile înduhovnicite ale monahilor.

Nu întâmplător pe Athos s-a definit învățătura dogmatică a Bisericii Ortodoxe despre energiile necreate și nu întâmplător în Sfântul Munte s-a făurit Filocalia rugăciunii celei neîncetate.

Datorită așezării geografice izolate a Athosului și a climatului aspru, monahismul a găsit aici încă din secolul al IV-lea loc prielnic, dăinuind neîntrerupt până în zilele noastre.

Fresca din pridvorul bisericii mari a Schitului Prodromu cu zona Samaria menționată alături de mănăstirile și schiturile athonite vechi.

Ca organizare, de la început și până în secolul al X-lea s-a organizat sub formă **sihăstrească**, idioritmă, cu mici mănăstiri și schituri. La anul **963**, cuviosul **Atanasie** din Trapezunt, stabilindu-se în Muntele Athos, a întemeiat prima mănăstire **chinovială** athonită, **Mănăstirea Marea Lavră**.

După modelul Lavrei, rând pe rând, iau ființă alte mănăstiri chinoviale, în care vin și se închinoviază doritorii de viață pustnicească din toate țările ortodoxe: greci, iviriți, ruși, români etc.

În decursul timpului, numărul acestor mănăstiri a variat mult (ajungând uneori la **180**), pentru a se fixa în cele din urmă la numărul de **20**, așa cum este astăzi. După proveniența monahilor din ele, **17** din acestea sunt grecești, una este sârbească, una rusească și una bulgărească.

Pe Athos s-au întâlnit, prin reprezentanții lor spirituali, mai toate țările ortodoxe, care și-au dat concursul la dăinuirea mănăstirilor athonite, astfel încât Muntele Athos este opera întregii Ortodoxii.

PREZENȚA MONAHILOR ROMÂNI ÎN ATHOS

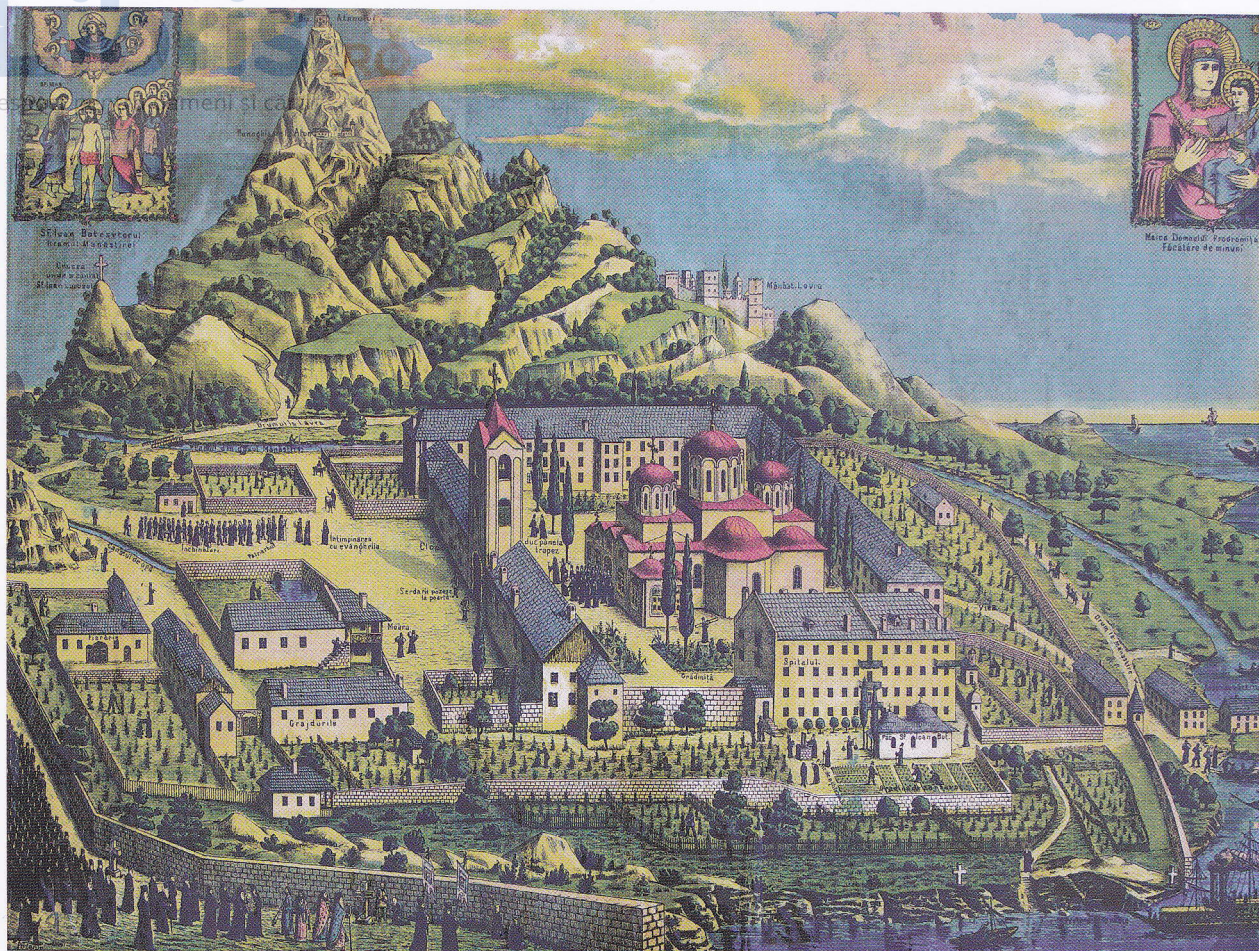
Nu există date precise cu privire la momentul când monahii români își fac simțită prezența în Muntele Athos. Documentele imperiale bizantine din **secolul al IX-lea** pomenesc de **vlahii din nord**, care au ajuns cu turmele lor până la Muntele Athos. Iar un manuscris din **Mănăstirea Costamonitu** consemnează că **primii vlahi** care au venit în Sfântul Munte s-au stabilit în zona **Samaria**, deasupra **Mănăstirii Esfigmenu**.

Sihăstria din Carpați, unde monahismul a dăinuit sub formă sihăstrească timp de o mie de ani, au ajuns și la Athos unde se stabileau fiindcă găseau aici condiții prielnice pentru viață sihăstrească deplină. De altfel **primii monahi români** cunoscuți în Muntele Athos aparțin zonelor de pustie de pe teritoriul actualelor mănăstiri: **Marea Lavră**, **Vatopedi**, **Pantocrator**, **Esfigmenu**.

Românii însă nu și-au întemeiat o mănăstire a lor, tocmai fiindcă sunt aici mai dinainte de vremea marilor chinovii athonite și în general au trăit viață sihăstrească, în chilii. Iar când s-au stabilit în chinovii, au trăit împreună cu ceilalți frați: la **Cutlumuș**, la **Zografu**, la **Esfigmenu**, la **Vatopedi**, la **Pantocrator**, **Iviru**, etc.

Iar unde numărul monahilor români din obște a crescut, urmarea a fost că unele mănăstiri au devenit cunoscute pentru o perioadă în istorie ca *lavre românești*. Așa s-a întâmplat cu **Mănăstirea Cutlumuș**, începând cu anii 1360, care fiind ctitorită în totalitate de domnitorii Ungrovlahiei: **Nicolae Alexandru Basarab**, **Radu cel Mare** și **Sf. Neagoe Basarab**, această mănăstire a purtat multă vreme numele de „*Marea Lavră a Țării Românești*” iar **Mănăstirea Zografu**, ctitoria **Sf. Ștefan cel Mare** (1457-1504) a devenit „*Lavra noastră moldoromânească*”.

În **secolul al XIX-lea**, când apar statele naționale, și-au pus în gând și monahii români aghioriți să aibă o mănăstire a lor și atunci au întemeiat **Schitul Românesc Prodromu**.

Vedere generală a Schitului Românesc Prodromu, anul mântuirii 1902.

În istoricul schitului, scris de **monahul caligraf Irinarh Șişman**, este consemnată o profeție cu privire la zidirea schitului nostru pe aceste meleaguri:

*„Pe la anii 1337, cuviosul **Marcu**, ucenicul **Sfântului Grigore Sinaitul**, avându-și locuința deasupra Mănăstirii Lavra, pe dealul ce se numește Palama, într-o noapte, ieșind din chilie și stând la rugăciune, vede în partea dinspre răsărit, la locul ce se numește **Vigla**, o Doamnă șezând pe un tron ca o Împărăteasă, înconjurată de îngeri și sfinți, care tămădau împrejur, cântând și închinându-se Acesteia.*

Întrebând cuviosul Marcu pe Sfântul Grigore, starețul lui, ce însemnează aceasta, i s-a spus că Maica Domnului voiește ca în timpurile cele mai de pe urmă să ridice în acele părți un locaș dumnezeiesc spre slava Sfinției Sale”.

SCHITUL PRODROMU

Schitul Prodromu se află la capătul răsăritean al peninsulei Athonite numit Vigla, într-un ținut pustiu, pietros și bântuit de teribile furtuni. De aceea, în chip firesc a fost pus sub patronajul marelui pustnic **Sfântul Ioan Botezătorul**, de unde și-a luat și numele de **Prodromu**, care în limba greacă înseamnă **Înaintemergător**.

Locul, sălbatic și cu minunate frumuseți naturale, este prielnic isihiei și înaltelor contemplații duhovnicești, la care însăși atmosfera înconjurătoare te îndeamnă. Spre răsărit se întinde Marea Egee nesfârșită și aproape tot timpul anului agitată de valuri. Spre apus se înalță măreț, până la 2033 de metri, muntele al cărui vârf de marmură, adesea înălbit de zăpezi, scânteiază sub razele soarelui, cu mult înainte de răsăritul lui, ca un nou Tabor în lumina Schimbării la Față a Domnului. Iar soarele, răsărind din mare, se urcă mereu în cursul zilei pentru a apune în dosul culmei athonite, de unde cu ultimele raze ale înserării ne cheamă: „*Veniți să ne suim în Muntele Domnului*”, la înălțimile cele duhovnicești.

De aceea, locul a fost din vechime îndrăgit de pustnici, doritori de înaltă viețuire duhovnicească. Când **Petru Athonitul** a venit la Athos, prin aceste părți și-a ales sălășluirea. Mai apoi **Cuviosul Atanasie**, întemeietorul Lavrei, tot aici și-a găsit peștera, care până astăzi stă mărturie, în peretele prăpăstios al Viglei.

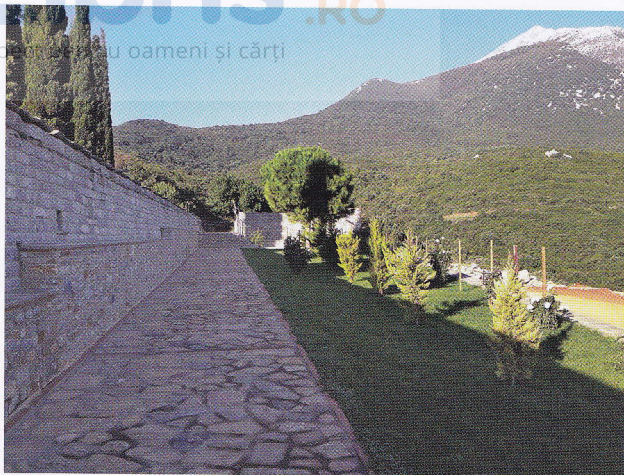
Călugării români, venind la Athos pentru o mai înaltă viețuire duhovnicească, au ajuns și în părțile acestea ale Viglei. Pe la anul **1750**, câțiva monahi români, sub povățuirea duhovnicească a unui **ieromonah Macarie**, pustniceau la paraclisul Sfântului Ioan Botezătorul, de la care mai apoi și schitul și-a luat numele.

Paraclisul vechi inchinat Sf. Ioan Botezătorul
și Înaintemergătorul Domnului - Prodromu.

Iconostasul paraclisului „Sf. Ioan Botezătorul”.

Apeductul care aduce apa pentru schit de la Chilia Kyr Isaia.

Deci undeva în jurul anului **1800**, la chilia Sfântul Ioan Botezătorul din Vigla a început viața de nevoiță athonită acest **Cuvios Duhovnic Iustin Vlahul** dimpreună cu doi ucenici ai săi pe nume **Patapie** și **Grigore**.

Au rămas până astăzi multe mărturii despre duhovnicul **Iustin**, despre jertfa care a depus-o pentru binele neamului său în Grădina Maicii Domnului și despre viața lui de sfințenie.

Se știe că era monah îmbunătățit și mult sporit în cele duhovnicești, precum se vede și din întâmplarea de mai jos consemnată în toate manuscrisele prodromite:

*„În acel timp s-a abătut asupra Mănăstirii Lavra un nor de lăcuste, care distrugeau grădinile și livezile mănăstirii. Părinții lavrioți au făcut rugăciuni și litanie cu Sfintele Moaște, cu capul Sfântului Mihail al Sinadelor, care are dar deosebit pentru alungarea lăcustelor, dar de data aceasta lăcustele nu au voit să plece. Atunci unii dintre aceștia s-au gândit să cheme pe **Iustin Vlahul**, știindu-l că are un har deosebit de la Dumnezeu. Duhovnicul Iustin a mers la Lavra, a făcut agheasmă, iar când a început să cânte troparul „**Mântuiește, Doamne, poporul tău...**” și să strophească, norul de lăcuste s-a ridicat și a plecat spre mare.”*

Ca urmare a acestei minuni primesc voie să tragă apă pentru nevoile obștii. Mai pe urmă adunându-se și alți monahi români în jurul duhovnicului Iustin, acesta împreună cu ucenicii săi s-au gândit să facă din chilia lor o așezare monahicească mai mare și să o prefacă în schit.

Adresându-se Mănăstirii Lavra în acest scop, aceasta a primit cererea lor și le-a dat binecuvântare, iar ei cu multă osteneală și cheltuială au adus pe uluce apă de la o chilie din apropiere, numită a lui Kyr Isaia, până la chilia Prodromu, Vigla fiind cu totul lipsită de apă.